

Region Midtjylland

Indstilling fra Vækstforum om reservation af økonomisk ramme til gennemførelse af projekt IT som innovativ drivkraft

Bilag

**til Regionsrådets møde
den 12. december 2007**

Punkt nr. 30

Bilag til It som innovativ drivkraft

Projektforslag, Vækstforums handlingsplan pkt. 5.3.

Virksomhedernes konkurrencekraft skal styrkes ved at spredning og anvendelse af forskning og ny viden i stigende grad skaber grundlag for innovation i virksomheder - og på kort sigt ved at forsknings- og erhvervsmæssige styrkepositioner fusioneres i stærke alliancer og partnerskaber. (Erhvervsudviklingsstrategi 2007-2009)

It som teknologi indeholder store innovationspotentialer for erhvervslivet og den offentlige sektor. Den regionale udfordring er at få omsat it-områdets innovationspotentialer, så det bliver til gavn for erhvervslivet i hele regionen, og særligt inden for Vækstforums tre megasatsninger.

Det er baggrunden for, at It som drivkraft indgår i Vækstforums Handlingsplan under innovations indsatsfeltet samt at Vækstforum i april 2007 igangsatte forprojektet "It som innovativ drivkraft". Projektet fokuserer på innovationspotentialer i samspillet mellem it-forskning og - udvikling og regionens virksomheder.

Rationale, baggrund og indhold

It kan styrke innovationsevnen i erhvervslivet ved at åbne muligheder for helt nye produkttyper, processer og forretningskoncepter. It er i forlængelse heraf udpeget af OECD som en af fire økonomiske vækstdrivere. I Region Midtjylland har it ekstraordinært positive muligheder for at kunne fungere som innovativ drivkraft, fordi der her er en samtidig tilstedeværelse af it-videnmiljøer på et højt niveau, it-uddannelsesmiljøer på et højt niveau, en stærk pulje af it-virksomheder inden for en række nøgleområder, og endelig er der opbygget et frodigt samspil mellem virksomheder og videninstitutioner via en række erhvervsfremme politiske tiltag og via en række it-brobygningsorganisationer som agerer med base i den midtjyske region. Det gælder ikke mindst it-byen Katrinebjerg som er blevet til et nationalt kraftcenter for it-forskning og brobygning, og omdrejningspunkt for samarbejder med en lang række danske virksomheder både it-virksomheder og virksomheder, der anvender it i deres produkter. Endvidere er det lykkedes at tiltrække globale it-virksomheder som har etableret sig i regionen. Strategien har dette potentiale som sit omdrejningspunkt. Vækstforum har tidligere støttet en række enkeltprojekter med dette formål samlet i pkt. 5.3 "it som drivkraft", handlingsplan 2007-2008.

Den regionale it-styrkeposition skal omsættes til innovationskraft, så den kommer virksomheder i alle erhverv og i hele regionen til gode. Vækstforum vil styrke den innovative anvendelse af it i Region Midtjyllands virksomheder.

Det skal gøres ved at:

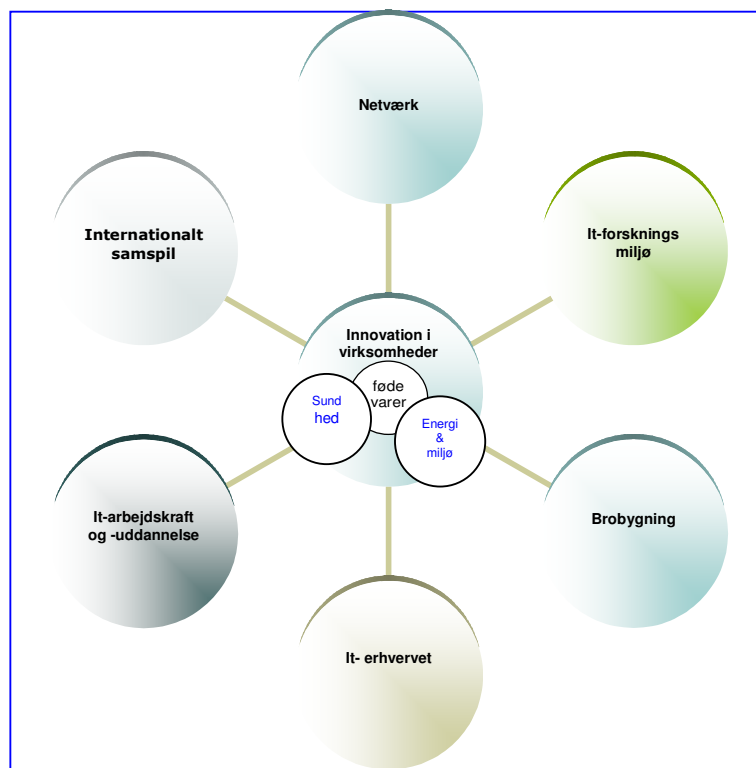
- Øge samarbejdet mellem it-miljøet og det øvrige erhvervsliv
- Øge rekrutteringen til it-uddannelser og it-erhvervet
- Udvikle internationale netværk og samarbejder

En lang række faktorer spiller ind på, om det lykkes at anvende it som innovativ drivkraft på virksomhedsniveau – graden af samspil med aktører som omgiver virksomhederne spiller en central rolle. Nogle af de vigtigste relationer ses i nedenstående figur.

Elementerne har en indbyrdes afhængighed, f.eks. afhænger it-branchens udvikling af tilstedeværelsen af it-arbejdskraft og it-uddannelse. Ligesom forskningsmiljøerne er afhængige af internationalt samspil og it-arbejdskraft.

Innovationen kan styrkes ved at påvirke de forskellige elementer, der alle indeholder en regional udfordring.

It-erhvervet: Den regionale udfordring er først og fremmest at skabe gode rammebetingelser for erhvervet. Der er aktuelt en ubalance imellem virksomhedernes efterspørgsel af kvalificerede medarbejdere og udbuddet heraf.

It-arbejdskraft og uddannelse: It-virksomhederne i regionen ser manglende adgang til kvalificeret arbejdskraft som en potentiel væksthæmmer. Den regionale udfordring er at profilere regionen i udlandet for at tiltrække arbejdskraft og studerende – og at øge interessen for it-uddannelserne.

Internationalt samspil: Globaliseringen har gjort det internationale samspil til en afgørende faktor i erhvervsudviklingen.

Den regionale udfordring er at etablere gode internationale samarbejdsrelationer, og at skabe en international, innovativ profil ved at opbygge netværk med andre innovative regioner.

It-forskningsmiljøer: Regionen har et stærkt forskningsmiljø på Aarhus Universitet, it-forskningsaktiviteterne er samlet på Katrinebjerg.

Den regionale udfordring er at stimulere forskningsmiljøerne, vækstforum kan medvirke til at gøre regionen attraktiv for forskere ved at profilere regionen og via øget internationalt samspil med innovative regioner.

Brobygning: Brobygning er afgørende for, at den viden der skabes i forskningsmiljøerne stimulerer innovationsskabelsen i virksomhederne, og at innovationsbehovene i

virksomhederne stimulerer retning og dynamik i forskningsmiljøerne. To markante brobygningsaktører har it som deres fokusområde, Innovationlab og Alexandra Instituttet. De to organisationer er omdrejningspunkt for en lang række af aktiviteter, landsdækkende netværk, vidensformidling om nye teknologiske trends og en lang række konkrete projektaktiviteter med virksomheder involveret.

Den regionale udfordring består i at styrke brobygningsarbejdet ved at udbygge samspillet mellem it-miljøet og virksomheder, som ikke har tradition for at samarbejde med it-orienterede videnmiljøer. Det vil her være naturligt at sætte fokus på vækstforums tre megasatsninger: Sundhed/erhverv, fødevarer og energi/miljø.

Netværk: Via netværksrelationer kan virksomheder udveksle erfaringer, få inspiration og etablere samarbejder. It forum midtjylland samler 300 af regionens virksomheder med interesser i it-området i et sådant netværk.

Den regionale udfordring består i at støtte eksisterende netværk og udvikle internationale relationer og netværk.

Strategioplægget forholder sig aktivt til de regionale udfordringer. Hovedoverskrifterne er en udbygning af samspillet mellem virksomheder og videninstitutioner, rekrutteringsudfordringen og behov for et stærkere internationalt innovationssamspil og profilering.

Strategioplægget indeholder en samlet indsats, der fokuseres på tre områder:

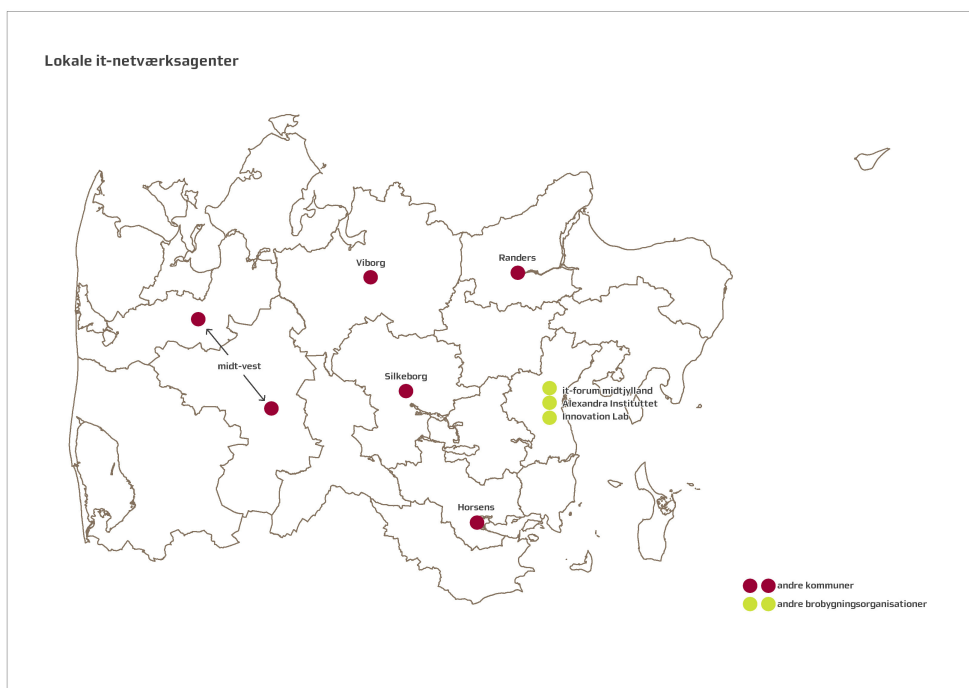
It-netværksagenter, rekruttering til it-uddannelser og it-erhverv, samt internationalt samspil og positionering.

It-netværksagenter

Vækstforum støtter en række projekter, startet i amternes tid for at understøtte samarbejdet mellem it-videnmiljøet på Katrinebjerg og erhvervslivet i hele regionen. Det gælder Innovationsregionen, it forum midtjylland og Alexandras markedsføring af Katrinebjerg i regionen.

Det foreslås at samle og videreudvikle denne indsats ved ansættelse af en række it-netværksagenter, der skal fungere som bindeled mellem lokale virksomheder, Katrinebjerg og øvrige it-videnmiljøer. Netværksagenterne skal have et særligt fokus på, hvordan lokale virksomheder og projekter kan understøtte vækstforums megasatsninger og den øvrige handlingsplan.

Netværksagenterne skal være i tæt kontakt med aktørerne på Katrinebjerg og andre relevante videnmiljøer og løbende opdateres med ny viden. De skal samtidig have en stærk lokal forankring hos kommuner og erhvervsråd og der skal være mulighed for at de lokale aktører kan vælge en lokal specialisering, så eksempelvis Silkeborg kan vælge at sætte særlig fokus på it og vandmiljø. Der etableres 5-7 netværksagenter, afhængigt af den lokale interesse. Det kan f.eks. være i tilknytning til it forums lokalafdelinger samt i Horsens-området – se figuren.

Lokale it-netværksagenter bliver virksomhedernes direkte hotline til videnmiljøerne, hvem arbejder med hvad og på hvilket niveau og med hvilket perspektiv – hvad efterspørger virksomhederne netop nu, hvordan kan man tilrettelægge et konkret samarbejde.

For at det kan lykkes, skal de decentrale enheder have et nært kendskab til brobygningsorganisationerne og til de lokale virksomheder, men de skal også være tæt forbundet indbyrdes, når det gælder fælles behov dvs. fælles metodeudvikling og værktøjer, baggrundsviden og fælles kommunikationsbehov og – materialer. Væksthusets specialiserede it-rådgivning over for iværksættere og SMV-virksomheder inviteres til at deltage i netværket, og vil kunne sikre koordination i forhold til den generelle erhvervsservice indsats – herunder princippet om "den enstrengede erhvervsservice".

Det foreslås, at der iværksættes en målrettet indsats for at understøtte it-innovationsaspekterne af de regionale megasatsninger og nye vækstområder. En indsats der har som sit

formål at øge opmærksomhed og synlighed over for it-virksomheder, videninstitutioner og brobyggere om fokusering på innovationspotentialerne inden for de 3 megasatsninger og formidle projektsamarbejder med aktører heri.

It-netværksagenterne vil være praktiske formidlere af denne indsats – og for at stimulere krydsfeltperspektivet, får de lokale aktører mulighed for at vælge specialisering – dvs. netværksagenten i Silkeborg kan eksempelvis vælge it og vandmiljø som sit særlige fokusområde.

Teknologiudviklingsprogrammet under megasatsningen på energi- og miljøområdet tilbyder rådgivning og støtte til konkrete produktudviklingstiltag. I forhold hertil er netværksagenternes rolle formidling af teknologiske trends, matchning af videnmiljøer og virksomheder med henblik på forsknings og udviklingsprojekter, etablering og deltagelse i højteknologiske netværk etc.

For virksomhederne tilbyder it-netværksagenterne deltagelse i netværk med særlige fokus, exv. på særlige teknologiområder, formidling af relevante vidensressourcer i form af forskerkontakt, forsknings projektkontakt, andre virksomheder med parallel viden/udfordringer, andre videnmiljøer i ind- og udland, tilbud som tilsammen kan bidrage til at virksomhedernes innovationssamspil og innovationsevne øges. At netværksagenterne kan tilføre virksomhederne bedre evne og overblik til at navigere i forhold til vidensfeltet er et tilskud til virksomhedernes innovationskapacitet.

Anden del af indsatsen består i en profilering af de it-baserede løsningskompetencer som virksomheder, videninstitutioner og brobygningsorganisationer opbygger i relation til de tre megasatsninger. Her er fokus international profilering og synlighed på relevante internationale konferencer samt støtte i forbindelse med tiltrækning af udenlandske investeringer og virksomheder. Profileringen skal foregå i samspil med aktiviteterne i de regionale megasatsninger.

Endelig anbefales det, at der etableres en dynamisk innovationspulje, som kan støtte eksperimenter og innovative projekter på områder, der understøtter den regionale erhvervsudviklingsstrategi, herunder især krydsfelterne mellem it og de 3 megasatsninger og nye vækstområder.

Øget it-rekruttering

Der iværksættes en handlingsplan, der har som mål at flere unge får en it-uddannelse og flere udenlandske studerende gennemfører en it-uddannelse i region midtjylland. I handlingsplanen indgår følgende elementer:

Øget samarbejde mellem it-virksomheder og uddannelsesinstitutioner, facilitering heraf. De decentrale it-netværksagenter har en nøglerolle heri.

I 2007-08 gennemføres to pilotprojekter i Region Midtjylland (på Langkær Gymnasium og Struer Gymnasium), hvor virksomheder "adopterer" en gymnasie-/HTX-/HHX-/HF-klasse og følger klassen gennem hele studieforløbet. Denne platform bruges til at give indspil til at nytænke it-undervisningen. (Der er ansøgt finansiering heraf via Region Midtjyllands Udviklingspulje for almen ungdoms- og voksenud dannelsen).
Konceptet udbredes (som et tilbud) til de øvrige gymnasiale uddannelsessteder i regionen.

Der tilrettelægges et program om it som teknologiområde i undervisningen, hvor undervisere på de gymnasiale uddannelser, forskere og virksomheder går sammen på workshops om udvikling af virksomhedsnære undervisningsopgaver/-forløb.

Der iværksættes en oplysningskampagne om karrieremuligheder med en it-uddannelse, der synliggør it-fagets forskellige stillingskategorier og dertil hørende kompetencer gennem præsentation af rolleprofiler.

International profilering af it-relateret forsknings- og uddannelsesmiljø samt virksomhedsmiljø i Region Midtjylland. Deltagelse i internationale konferencer i udlandet for at promovére regionen som attraktiv it-region via et professionaliseret rejsehold - samt afholdelse af internationale konferencer her i regionen.

Internationale netværk

Region Midtjyllands målsætning er at udnytte det globale udsyn som en ressource til fortsat udvikling. For at virkeliggøre dette er det centralt, at den internationale dimension indgår som en aktiv faktor. Dette kræver en nytænkning af internationale samarbejder. Der skal satses på samarbejder af ikke-bureaukratisk natur, som bl.a. bygger på personlige relationer og det praktiske niveau skal fremhæves.

Udvælgelsen af relevante regioner skal tage udgangspunkt i henholdsvis de konkrete behov i Region Midtjylland og i de regionale aktørers eksisterende internationale netværk. Fokus skal være på regioner, hvor der er en *gensidig* ambition om at etablere brede udviklingsplatforme, som omfatter kontakt mellem private virksomheder, offentlige virksomheder, videninstitutioner og brobyggere. Der skal sættes på regioner, som fokuserer på it som en vækstdriver for udvikling og innovation, samt de samarbejder og innovative miljøer, hvor regionens viden og kompetencer bliver komplementeret og udfordret. Med henblik på at gå ud over de europæiske grænser, kan det være oplagt at udnytte de strategisk placerede innovationscentre i Shanghai og Silicon Valley. Områder, hvor førende danske virksomheder allerede agerer.

Samarbejderne skal fokusere på: Innovationssamarbejde, vidensamarbejde, partnering, rekruttering, samt emner indeholdt i Vækstforums handlingsplan, herunder megasatsningerne. Der udarbejdes en behovsafdækning som prioriteringsgrundlag for samarbejdsfokus.

Formål

Strategien vil kunne bidrage til at øge virksomheders innovationskompetencer og hæve de samlede udgifter til forskning og udvikling i perioden:

- Via aktiviteterne om øget samspil, som sigter på at bygge bro fra en decentral position mellem virksomheder og videninstitutioner samt ved at udbygge lokale og regionale netværk, samt til at øge andelen af innovative virksomheder.

Mål

Indsatsområdet "5.3: It som drivkraft" er en del af innovationsindsatsen i Vækstforums handlingsplan og skal medvirke til at opfylde delmål 1: "At øge virksomheders innovationskompetencer".

Relation til de 6 kriterier

Strategien relaterer sig især til følgende kriterier:

2. Styrkelse af og koordinering med igangværende initiativer: Indsatsen samler og videreudvikler de eksisterende initiativer på it-området. Samtidigt gennemføres projekter, der binder it-indsatsen sammen med Vækstforums megasatsninger og øvrige handlingsplan.

4. Det internationale perspektiv: Der opbygges et innovativt, internationalt netværk, og den internationale profil styrkes.

5. Offentligt-privat samarbejde: Samspelet mellem offentlige forsknings- og uddannelsesinstitutioner og private erhvervsvirksomheder spiller en vigtig rolle i projektet.

6. Flere finansieringskilder.

Relation til megasatsninger

De tre megasatsninger indgår eksplicit som et styrende perspektiv i indsatsen. Det er et hovedmål at engagere og profilere samspilsmulighederne mellem it-miljøet og de respektive megasatsninger.

Overvågning af projektets fremdrift

Projektets fremdrift overvåges af Vækstforums sekretariat.

Målgruppe

Den primære målgruppe er virksomheder inden for vækstforums tre megasatsninger: Fødevarer, energi/miljø og sundhed. Men også andre virksomheder, der har et potentiale for øget innovation via it-anvendelse er en del af målgruppen.

Organisering

Det foreslås, at aktiviteterne gennemføres af et konsortium, der etableres med udgangspunkt i tre markante brobyggere på it-området: Alexandra Instituttet, Innovation Lab og It forum Midtjylland. Aktørerne supplerer sig med 2-3 brobyggere, der repræsenterer andre af Vækstforums indsatsområder.

Implementering

Vækstforum indgår en resultatkontrakt med konsortiet, der får ansvaret for implementeringen.

Tidsplan

Ultimo 2007: Behandling i Vækstforum og Regionsråd.

Etablering af konsortium, indgåelse af resultatkontrakt.

Første kvartal 2008: Aktiviteterne igangsættes.

Første kvartal 2011: Midtvejsevaluering.

Fjerde kvartal 2012: Slutevaluering.

Effekt

På kort sigt forventes effekten af indsatsen at være:

- Etablering af 5-8 it-netværksagenter i regionen.
- Øget netværksaktivitet i form af deltagelse på arrangementer og medlemskaber i netværk.
- Øget bevidsthed blandt regionens virksomheder om it som innovativ drivkraft.
- Øget rekruttering til it-uddannelserne.

- Etablering af innovative samarbejdsrelationer med 2-3 regioner i Europa.
- Gennemført profilering af regionale it-kompetencer i relation til de 3 megasatsninger. Igangsætning af mindst 10 nye innovations- og projektpartnerskaber i de tre megasatsninger som knytter an til it som innovativ drivkraft.
- At modellen for it-netværksagenterne er så succesrig, at den overføres til andre områder for samarbejde mellem vækstforum og kommuner/den lokale erhvervsservice.

På længere sigt forventes effekten at være:

- At flere virksomheder anvender it til at udvikle nye produkter, processer eller forretningskoncepter.
- At Region Midtjylland får en stærk international profil på it-området. Øget rekruttering af it-arbejdskraft og it-studerende fra udlandet.

Budget

Indikativ ramme for implementering 2008-12: 86,5 mio. kr.

It netværksagenter	36,0
Innovationspulje krydsfeltinitiativer	22,5
Øget rekruttering	13,0
Internationalt samspil	15,0
I alt	86,5 mio. kr.

	Region*	Andre	I alt
It netværksagenter			
- 5-8 decentrale	11,5	11,5	23,0
- koordination	3,0	0,0	3,0
- kompetenceplan	2,0	4,0	6,0
Profilering af it i megasatsninger	2,5	1,5	4,0
I alt	19,0	17,0	36,0
Innovationspulje: demonstrationsprojekter, netværks- og udviklingsinitiativer	12,0	10,5	22,5
I alt	12,0	10,5	22,5
Rekruttering			
It-karriere kampagne	1,0	1,0	1,5
International rekruttering og int. Profilering, konferencer og messer	3,0	3,5	6,5
Markedsføringsplan/kampagneplan	0,5	1,0	1,5
Unge-initiativer, undervisning	1,5	1,5	3,0
I alt	6,0	7,0	13,0
Internationalt samspil			
Analyse, strategi og design til netværk for innovative regioner/ byer	1,0	0,5	1,5
Netværks- og udviklingsinitiativer	4,0	4,0	8,0

Profileringsaktiviteter	2,5	3,0	5,5
I alt	7,5	7,5	15,0
Total	44,5	42,0	86,5

Finansiering:

	Region*	Andre
It netværksagenter	19,0	17,0
Innovationspulje krydsfeltinitiativer	12,0	10,5
Øget rekruttering	6,0	7,0
Internationalt samspil	7,5	7,5
I alt	44,5	42,0

*Region 39,5 mio. kr. og EU-mål 2 medfinansiering 5 mio. kr.

Andre består af kommunal medfinansiering ca. 20 mio. kr., aktivitetsdeltagelse fra virksomheder, samt medfinansiering og aktivitetsdeltagelse fra videninstitutioner og brobygningsorganisationer for et tilsvarende beløb.

Kommunal medfinansiering af innovationspuljen kan give en kommunal forankring. Det undersøges om der kan skabes grundlag for en aftale om en kommunal medfinansiering af puljen som helhed. Alternativt kan der på projektniveau stilles krav om medfinansiering.

Forankring

Det forventes, at konsortiet viderefører indsatsen efter projektperioden.

Formidling

Formidling af projektets aktiviteter varetages af konsortiet i form af netværksmøder, medlemsaktiviteter, nyhedsbreve etc.

Evaluering

Midtvejsevaluering foretages af en ekstern evaluator efter 2½ år og slutevaluering ved projektperiodens udløb.

Evalueringerne skal tilrettelægges med afsæt i den forventede effekt.

Evalueringer designes i samarbejde med evaluator. De skal både bygge på kvantitative metoder, f.eks. måling af søgningen til it-uddannelserne, og kvalitative mål, f.eks. måling af viden om it som innovativ drivkraft.